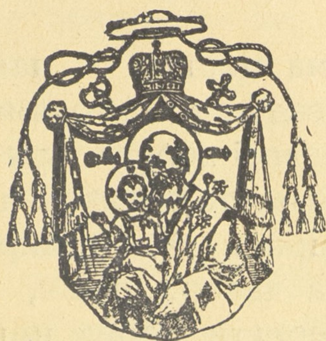
РІК 1937. Липень Ч. VII.

ПЕРЕМИСЬКІ ЕПАРХІЯЛЬНІ

ВІДОМОСТИ

Ч. 3636. — В справі надсилання звітів з деканальної візитації науки релігії в школах.

Нераз лучається, що О.О. Декани предкладають Еп. Ординаріятови звіти з візитації парохій і дотичних шкіл в однім і тімсамім акті перемішуючи одні дані з другими через що утруднюють працю дотичним референтам. Пригадується, що шкільні звіти становлять для себе окрему цілість і тому треба їх виготовити окремо з узглядненням усіх вимаганих тут. зарядженнями даних, так аби канцелярія Еп. Консисторії мала можність відразу розділити акти властивих рефератів.

Якщо візитацію школи переводить о. Містодекан згл. другий священик, то звіт з візитації має він предложити о. Деканові, який опісля пересилає його спільно зі своїм шкільним звітом до Еп. Консисторії. Безпосередно до Еп. Консисторії може о. Містодекан присилати звіт тільки тоді, коли розходиться про школи парохії о. Декана.

Ч. 3762. В справі сегорічних збірок на „Петрів гріш".

Поручається Всеч. Парохіяльним Урядам сегорічні збірки на »Петрів гріш« прислати до канцелярії Еп. Консисторії найдальше до кінця серпня ц. р.

Ч. 3798. Заборона винищування дерев при церквах і на приходствах.

Малощо не кожна церква а часто й приходство головно по селах є обсаджені тополями, липами, дубами та іншою деревиною. Розлогі дерева при церквах є правдивою прикрасою святого місця та доказом дбайливости про церкву давніх парохів і вірних. Як прикраса церкви, а часто також дорога памятка давних часів, деревина ця заслуговує на те, щоби її берегти перед нищенням. На особливу увагу й старанну опіку заслуговують старинні кріслаті дерева, які були свідками подій упродовж цілих соток а може й тисячі літ. Державна Рада Охорони природи в Польщі заінвентаризувала досі 925 кріслатих дубів, що їм в обводі 3—10 м., та 579 лип із обводом 2—9 м.

При Науковому Товаристві ім. Шевченка оснувалася Комісія Охорони Природи, що закликає все наше громадянство до співпраці в тому напрямі.

Оцінюючи велику вагу того діла Епископський Ординаріят розпоряджує Всч. Духовенству:

1) Охоронювати й не винищувати самовільно якінебудь памятки природи на церковних ґрунтах, а особливо старі памяткові дерева при церквах і на приходствах без окремого на це дозолу Еп. Ординаріяту.

2) Заінвентаризувати всі старі дерева при церквах і на приходствах по зладженому Комісією Охорони Природи квестіонарі та один примірник лишити в парохіяльних актах, а другий прислати через Деканальний Уряд до Еписк. Консисторії до кінця 1937. р.

КВЕСТІОНАР.

I. Чи ростуть при церкві, на приходстві і взагалі на церковних ґрунтах які старі, кріслаті дерева?

II. Які це породи? (дуб, липа, ясень і т. д.)

III. Скільки їх?

IV. Скільки між ними таких, що мають більш 2-ох метрів в обводі на висоті грудей (1 м. від землі)?

V. Які перекази та оповідання звязує з ними місцеве населення?

VI. Чи відома історія цих дерев (хто їх садив і коли)?

VII. Описати стан цих дерев (чи здорові, чи висихають, з дуплом чи ні і долучити по змозі світлину чи рисунок).

VIII. Чи істнують на церковних ґрунтах які інші природні обєкти гідні збереження? Тут звернути увагу на:

1. краєвид: особливо гарні й цікаві закутини природи;

2. особливості мертвої природи: джерела й водопади, скали й каміньоломи, печери, ґіпсові лійки, піскові надми, льодовикові ерратичні бльоки (зашибанці), мінеральні поклади, ґеольоґічні відкривки з окаменілостями, могили з останками людських і звіринних костей, черепками посудин і знарядами первісної людини, метеорити;

3. фльористичні особливості: останки первісних ростинних скупчень: праліс, степ, торфовище, рідкі ростинні породи дерев, кущів і зільної цвітової фльори;

4. фавністичні особливості: рідші звіринні породи, масова поява деяких тварин (коли, як довго), вигибання одних, а поява інших (здогадні причини цього явища);

5. вжиткування: які ростини святить населення по церквах, які збирає на лік, які дикі цвіти продає по сусідних містах, які породи диких тварин особливо винищує, а які хоронить та з якого приводу?

У широкорозлобленому восьмому питанні, що вимагає подекуди природописного знання, оставляється відповідаючому свободу дати відповідь на те, що він добре знає, а пропустити те, чого не знає, або не є певний.

3) Всч. О.О. Декани зладять собі з надісланих відповідей список важніших природоохоронних предметів свого деканату та при візитаціях і передачах парохій візьмуть цю справу під увагу.

Еп. Ординаріят заборонює взагалі вирубувати всяку деревину при церквах як також на приходствах на власні потреби парохів чи завідателів парохій згл. на інші потреби без окремого дозволу Еп. Ординаріяту, без огляду на те чи це дерева старі чи молодші. Всяка деревина при церквах і на приходствах має бути втягнена до відповідних інвентарів, а Всч. О.О. Декани узгляднять стан деревини в своїх річних звітах з візитації парохій.

Ч. 3799. — Конкурс на опорожнені парохії.

З речинцем до 31. серпня 1937 виставляються на конкурс слідуючі опорожнені парохії:

Дек. Балигородський: 1) Балигород, 2) Горянка; Бірчанський: Грозьова; Бориславський: 1) Борислав, 2) Кропивник новий; Жукотинський: 1) Галівка, 2) Гвоздець, 3) Головецько долішне, 4) Дністрик головецький, 5) Липє; Лежайський: 1) Дубрівка, 2) Лежайськ; Лупківський: 1) Воля мігова, 2) Лупків, 3) Манів, 4) Прелуки, 5) Солинка, 6) Явірник; Лучанський: 1) Городище; Любачівський: 1) Бігалі, 2) Милків; Лютовиський: 1) Береги горішні, 2) Поляна, 3) Скородне, 4) Телешниця сянна, 5) Устріки горішні, 6) Хміль, 7) Царинське; Медиництький: Ріпчичі; Підбужський: Сприня; Порохницький: Крамарівка; Равський: 1) Белзець 2) Руда лісна; Радимнянський: Болестрашичі; Розлуцький: Свидник; Старосамбірський: 1) Волошинова, 2) Лінина мала; Тіснянський: 1) Ветлина, 2) Криве, 3) Лопінка, 4) Терка, 5) Яблінки, 6) Явірець; Турчанський: 1) Шандровець, 2) Яблінка вижна; Яворівський: 1) Наконечне, 2) Порудно; Ярославський: Цетуля.

Прохання внесені не по формі і не заосмотрені потрібними залучниками, а особливо без свідоцтва конкурсового іспиту як і ті, які вплинулиби по дні 31. серпня 1937, будуть уважані яко безпредметові.

Примічається, що Всч. ОО., що одержать презенту на таку парохію, котра крім матерної церкви має одну або більше дочерних, зобовязуються в кожнім часі, на жадання перемиського Еписк. Ординаріяту, згодитися на евентуальне відлучення дочерних церков разом з ґрунтами.

При тім Еписк. Ординаріят повідомляє всіх Отців, наміряючих внести подання о приняття в спис на висше згадані парохії, що дотації їх і скількість ґрунтів приналежних до парохії, будуть без огляду на інституцію пароха на дану парохію, нормованні по гадці Конкордату і обовязуючих в Епархії норм за відомостю Апост. Престола.

Ч: 3746. — Поручення нового видання.

Поручається Всч. Отцям видання п. з. »Кличі новітнього невірства особливо соціялізму й комуніз-

му“, автора о. Ельпідія Францісканина, в перекладі з німецької мови о. Андрія Перхача, Перемишль 1937 — ціна 0·80 зл., сторін 116.

Книжка дає короткі а ядерні відповіди на 40 кличів та закидів, що їх вороги підносять звичайно проти релігії і католицької Церкви, як напр.: „Я вірю тільки в те, що ясне і доказане“. „Чого не бачу, в те не вірю“. „Священики і монахи є ворогами освіти й науки. Вони тільки отуманюють нарід“. „Як можна давати парохам так велику платню в часі, де міліони людей ледви животіє з нужденної підмоги“ і т. д. Відповіди подані в популярній формі й завдяки тому книжка надається до масового поширення.

Адреса замовлень: о. Андрій Перхач, Перемишль, ул. Баштова 13, конто П. К. О. 508.245.

Ч. 3761. — Поручення нововиданих книжок.

Вийшло з друку нове видання „Розважань о священичім життю“ Преосв. Епископа Пельчара, що його наші священики знають і з користю уживають.

Замовлення: Księgarnia „Powszechna we Wrocławku, „Rozmyślania o życiu kapłańskim“, 3. томи, ціна 10 зл., на пересилку 50 гр.

ХРОНІКА.

Іменовання:

Ч. 2962. Мокрівський Матвій — деканом яворівським.
Ч. 2835. Чайківськй Теофіль — містодеканом великомостенським.
Ч. 3025. Трешневський Олександер — містодеканом угнівським.
Ч. 3119. Кулинич Василь — містодеканом равським.

Крилошанські відзнаки одержали:

Ч. 3142. Криса Іван — парох в Ісаях.

Сотрудництва одержали:

Ч. 2924. Червінчак Василь, упр. сотр. в Волі олешицькій

Від гр. кат. Еп. Консисторії.
Перемишль, дня 20. липня 1937.

о. Микола Грицеляк
канцлер.

† ЙОСАФАТ
Епп.

Накладом гр. кат. Еп. Консисторії в Перемишлі
З друкарні гр. кат. Капітули в Перемишлі.

II. ЧАСТЬ.

о. П. Г.

Як приготовляти проповідь?

(Продовження).

6. Проповідь має бути життєва.

Вправді священик голосить Божі правди з проповідальниці, які вчора, нині і завтра є ті самі і незмінні. Та він голосить їх живим людям нинішнього часу, отже так повинен їх голосити, щоби нинішні люди їх розуміли і були ними одушевлені, так само як були ними одушевлені християни давніх часів. Зміст проповіди мусить пасувати до людей, місця і обставин, узгляднити життя-буття слухачів, їхні радощі, терпіння, недостачі і журбу. Добирай отже такі приклади з буденного життя, які вчинилиби твою проповідь інтересною й актуальною. Не обмежуйся виключно до чужих тем і чужих прикладів, коли ти можеш мати і напевно маєш у своїй парохії чимало власного актуального матеріялу. Ти стрічався з людьми, в школі балакав з дітьми, на вулиці зі старшими, через тиждень неодна подія зайшла в парохії, яку можеш з хісном використати для проповіди. Надто прочитав ти неодно в часописі, про що знають також твої вірні. Матеріялу є доволі, тільки треба отворити очі, щоби бачити все, а відтак вміти баченим покористуватися. Родинне життя парохіян, читальня, кооператива дають теж вдячні теми. Нераз вистане поговорити з розумним парохіянином про злободенні справи і вже є готова тема. Дехто шукає прикладів між чужими та любується в екзотиці, так начеб в нас не було своїх прикладів нераз сильніших і більш життєвих ніж чужі. Чому німецький чи французький священик мавби краще помічати пригожі для духовної науки події і приклади з буденного життя? Чиж ми стоїмо на місці?

Чи життя в нас не пливе таксамо, як деіноді і не дає нам так богато власних і дуже вдячних тем, які надавалисяби до трактування на проповіді?

7. Запиши цілу проповідь або бодай точну диспозицію в окремий зшиток.

Через цілий тиждень збирав священик потрібний до проповіди матеріял. Робив це принагідно так, що властиво не стратив на це богато часу. Надходить час, коли все приготоване і передумане треба упорядкувати. Найбільш порадно булоб зробити це в пятницю. Тото дня треба вже посвятити для проповіди бодай одну годину часу і конче вписати її до окремого зшитка. Молодший священик повинен цілу проповідь записати, старший, досвідний і плавно володіючий мовою повинен записати бодай диспозицію але дуже точно, щоби на будуче міг зорєнтуватися в тому, що він говорив, а чого ні.

Записник проповідей це дуже важна і корисна річ для душпастиря. Маючи його кожної хвилини під рукою буде міг сам себе краще контролювати, коли про що говорив, які приклади подавав, чи це було давно, чи можна цю тему знова порушити і з котрого боку до неї підійти. Без такого зшитка найкращий бесідник наразить себе на небезпеку зайвого повторювання тих самих тем і що гірше навіть тих самих прикладів.

Писана проповідь дає ще й ту користь, що священик збогачує свою мову і набуває кращого стилю. Таких річей як поправна мова не вільно священикові надто легковажити, бо нині на ці річи звертають вже увагу на глухій провінції. Говорити проповідь незрозумілою тарабанщиною, зачинати нове речення не скінчивши попереднього, заяцевим темпом перескакувати з одної думки на другу, а опісля назад завертати, не придержуватися найпримітивніших засад граматики, значить стільки, що позбавляти Боже слово належного йому святочного одягу. Не диво, що більш інтеліґентний елємент перед проповіддю виходить з церкви. В нього є інші вимоги, які він зовсім слушно ставить до священика, не тільки як до церковного служителя але як до інтеліґентного чоловіка. Не допускаймо до того, щоби малі ґімназисти або ремісничі хлопці з міста насміхалися над неграмотною бесідою священика. З другої сторони не треба

думати, що проповідь має бути зразком бесідницького стилю, бо пересадна дбайливість про зовнішну форму може також пошкодити проповіди. Належно приготований проповідник себто такий, що завчасу проповідь написав, її передумав і перевів над нею духовне розважання, легко втече перед одною і другою небезпекою.

8. Цитати зі світських письменників у проповіді.

Цю справу нормує папська енцикліка про голошення Божого слова „Humani generis Redemptionem" з 15. червня 1917. р. Читаємо там: »Цитати і свідоцтва світських письменників і авторів можуть мати місце тільки дуже рідко. Ще дальше йдучу обережність треба примінити до висказів еретиків, апостатів і невірних. Ніколи не треба напроваджувати висказів визначних живучих людей. Наука християнської віри і моралі не потребує такого свідоцтва ані такої оборони.« Тасама енцикліка пригадує, що предмет проповіди повинен бути по своїй суті святий. Тому проповідник повинен пильно вчитуватися в св. Письмо, студіювати Отців Церкви, не шукати через проповідь признання у людей, тільки спасення душ, зберігати повагу Христового післанника. Словом енцикліка зміряє до того, щоби проповіди запевнити надприродне значіння, а проповідникові пригадати, що він має голосити не людську, а Божу мудрість.

д. б.